

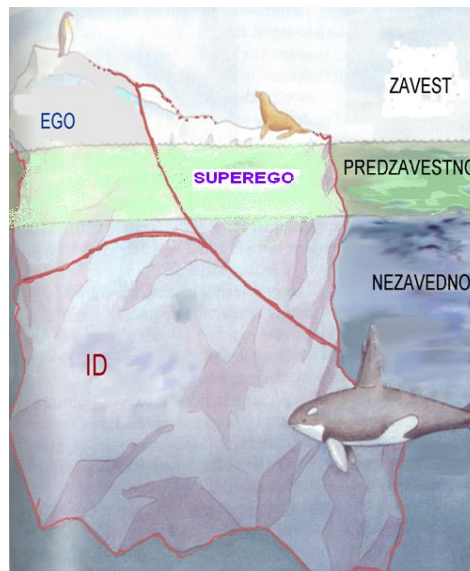
NALOGA 4106D
PSIHOANALITIČNA TEORIJA OSEBNOSTI

PSIHOANALIZA SIGMUNDA FREUDA

1. Preberi tekst z naslovom Psihoanalitične teorije osebnosti v učbeniku Psihologija. Spoznanja in dileme in nato odgovori na spodnja vprašanja.

- A. Kratko razloži, zakaj psihoanalitične teorije imenujemo tudi psihodinamične teorije?
- B. Sigmund Freud je oblikoval pojem nezavednega s spoznavanjem simptomov duševne motnje, ki je bila konec 19. stoletja dokaj pogosta, to je bila:
- Depresija.
 - Narkolepsija.
 - Shizofrenija.
 - Histerija.

Slika 1: Ravni zavedanja in prispodoba strukture osebnosti kot ledene gore po Freudu (Vir: prirejeno po Feldman, 1999).

- C. Kratko pojasni tri ravni zavedanja kot jih je opredelil Sigmund Freud.

- a) ZAVEST
- b) PREDZAVESTNO
- c) NEZAVEDNO

2. Nezavedne vsebine so aktivne in vplivajo na naše vedenje, kar je Freud prepoznal v spodrsljajih v vsakdanjem življenju.

A. Navedi oblike takih spodrsljajev ter opiši po en primer iz vsakdanjega življenja za vsakega med njimi.

3. Spodaj so opisani primeri spodrsljajev v vsakdanjem življenju.

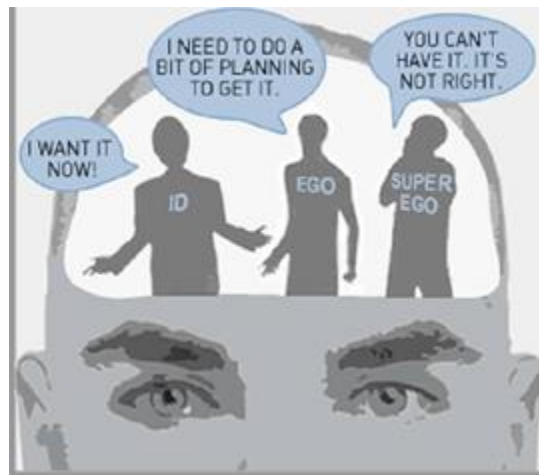
A. Presodi, kakšne nezavedne želje bi lahko izražali ti spodrsljaji?

Primer	Domnevamo lahko o nezavedni želji oz. težnji ...
Pravi Janez Jožetu: "Veš, danes se mi je zgodila nerodna reč. V trgovini sem kupoval krvavice in prodajalka je imela tako seksi prsi, da sem namesto "Par krvavic, prosim." rekel "Par <i>bradavic</i> , prosim."	
Sošolka pripoveduje: "Prijateljico Tino sem tudi <i>pozabila</i> na zabavo!"	
Učitelj Bojan je znan po tem, da se ga dijaki bojijo. Na roditeljskem sestanku reče staršem: "Dijake poskušamo na šoli <i>spodbijati</i> na vse načine. Pardon, mislil sem reči – spodbujati, seveda.	
<p>Mitt Romney, republikanski kandidat za predsedniško nominacijo je februarja 2012 na javnem nastopu za zbiranje podpornikov razvrstil črke svojega imena "malo drugače": namesto Romney je nastala beseda R money.</p> <p>Slika 1: Katera nezavedna želja je pravzaprav planila na dan? (Vir: http://kvak.napovednik.com/index.php/id/11057/smesne_fotke)</p>	

4. Preberi poglavje Obrambni mehanizmi v učbeniku Uvod v psihologijo.

A. Pojasni, kako deluje mehanizem potlačevanja v nezavedno.

5. Leta 1900 je Freud objavil knjigo Interpretacija sanj.
- A. Navedi zelo znano misel, s katero je sanjam pripisal pomembno vlogo pri spoznavanju duševnosti.
 - B. Pojasni, kako je mogoče po njegovem mnenju razumeti sanje.
6. Nezavedno se kaže v našem vedenju, vendar na spremenjen (simboličen) način.
- A. Napiši kako?
7. Strukturo duševnosti je Freud predstavil s prispodobo ledene gore.
- A. Pojasni, zakaj je ta prispodoba ustrezala njegovi razlagi duševnosti?
8. Duševnost je Freud razdelil na tri dele, ki se postopoma razvijajo in vsebujejo različne psihične vsebine.
- A. Navedi jih po vrstnem redu, tako kot se postopoma razvijajo v otrokovi duševnosti.
9. Oglej si spodnjo sliko.

Slika 2: Kaj prav zaprav hočem?

(Vir: <http://marcosbulcao.wordpress.com/2010/08/17/como-formamos-nossos-valores-3-pgs/>)

- A. Opiši bistvene značilnosti ida, ega in superego.
 - B. Pojasni njihovo vlogo v motivacijski dinamiki.
10. Preberi spodnje trditve. Ena med njimi ni pravilna.
- A. Napiši katera?
 - a. Najstarejši del duševnosti je id.
 - b. Tudi superego je v precejšnji meri nezaveden.
 - c. Ego se razvije postopoma iz ida v prvem in drugem letu življenja.
 - d. Zavedanje samega sebe (lastne identitete) nam omogoča ego.

- e. Nadjaz predstavlja ponotranjenje socialnih prepovedi in je nosilec moralnosti.
- f. Ego deluje po načelu ugodja.

11. Oglej si spodnjo sliko.

Slika 3: Pomen treh struktur osebnosti po Freudu

(Vir: <http://corrinekenner.typepad.com/shuffle-corrine-kenners-tarot-blog/family-life/>)

- A. V spodnjo tabelo vpiši bistvene značilnosti posameznega dela duševnosti.

Deli duševnosti	Bistvene značilnosti
ONO	
JAZ	
NADJAZ	

12. V življenju se pogosto kaže prevladovanje načela ugodja.

- A. Navedite primer, kako se lahko v življenju kaže prevladovanje načela ugodja? Kakšne posledice ima to lahko za posameznika?

13. V življenju se kaže tudi pretirana zahtevnost superego.

- A. Navedi tudi primer, kako bi se lahko v realnem življenju kazala pretirana zahtevnost superego? Kako bi se kazala krutost in celo sadizem superega?

14. Freud deli duševnost na ono, jaz in nadjaz.

- A. Kaj izmed spodaj navedenega **ni** značilno za nadjaz?
- Je ena od struktur duševnosti.
 - Vsebuje ponotranjene prepovedi, norme in vrednote.
 - Kaže se kot občutek krivde.
 - Usklajuje delovanje onega in jaza.
- B. Kateri del osebnosti je po Freudu "popolnoma nemoralen"?
- Id.
 - Ego.
 - Superego.
 - Libido.
- C. Kateri od navedenih pojmov **ni** Freudov?
- Nezavedno.
 - Jasna identiteta – zmedena identiteta.
 - Predzavestno.
 - Obrambni mehanizem.
- D. »Takoj uresniči svojo potrebo!« To bi lahko bila izjava:
- Jaza.
 - Načela realnosti.
 - Nadjaza.
 - Ida.

15. Na spodnji sliki je predstavljeno umetniško delo Smrt Sardanapala, ki jo je naslikal francoski romantični slikar Eugène Delacroix (1798–1863). Vsebinsko ozadje slike je Byronova drama o kralju Sardanapalu, ki so ga sovražniki premagali, zato je pred samomorom ukazal zažgati lastno palačo in zaklade ter pobiti svoje žene, sužnje in najlepše konje. V prizoru je naslikan Sardanapal, ki leže na postelji opazuje izvrševanje ukaza, številna gola telesa dajejo pridih erotike, ki pa je težka in neprijetna, saj je povezana s prizori ubijanja in smrti.

- A. S poznavanjem Freudove razlage o dveh temeljnih nagonih Ida pojasni psihološko tematiko prizora.

Slika 4: Eugène Delacroix – Smrt Sardanapala, 1827 (Vir: <http://www.blogartnu.com/eugene-delacroix/>)

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.